

PŘEDMLUVA PETERA TRUDGILLA	9
PŘEDMLUVA	11
PODĚKOVÁNÍ	13
1 SOCIOLINGVISTIKA: MODELÝ A METODY	15
1.1 Data a teorie	15
1.2 Dřívější přístupy k popisu jazyka	22
1.2.1 Američtí deskriptivisté	22
1.2.2 Tradiční dialektologie	24
1.3 Úpravy tradičního modelu	28
1.3.1 Mezi paradigmaty: rané městské výzkumy	28
1.3.2 Propojování paradigmat: Přizpůsobování tradiční dialektologie	32
2 IDENTIFIKACE A VÝBĚR ÚČASTNÍKŮ VÝZKUMU	35
2.1 Úvodem	35
2.2 Reprezentativnost	36
2.2.1 Několik obecných principů	36
2.2.2 Vymezování výběrového prostoru	38
2.2.3 Stratifikace a velikost vzorku	40
2.3 Kvótní a účelový výběr	41
2.4 Výzkumné cíle a stavba vzorku: Některé příklady	44
2.5 Stavba vzorku a věk	46
2.6 Stavba vzorku a sociální třída	50
2.7 Závěrečné poznámky	57
3 SBĚR DAT	59
3.1 Obecné otázky	59
3.2 Výzkumné přístupy ke sběru dat	61
3.2.1 Písemné dotazníky	61
3.2.2 Dotazníky administrované terénním pracovníkem	63
3.2.3 Rychlé a anonymní průzkumy	66
3.3 Sociolingvistické rozhovory	67
3.3.1 Struktura a design rozhovoru	67
3.3.2 Rozhovor jako řečová událost	70
3.3.3 Strategie používané v rozhovoru pro elicitaci běžné mluvy	74
3.4 Zúčastněné pozorování	77
3.5 Vyvažování strategií terénního výzkumu: Belfastský projekt	80
3.5.1 Výzkumy společenství	82
3.5.2 Belfastský „zápražní“ výzkum	84
3.5.3 Výzkum venkovského společenství v okolí Belfastu	86
3.6 Výzkumná etika	86
3.6.1 Informovaný souhlas	87
3.6.2 Zachování anonymity a přístup k záznamům	88

3.6.3	Skryté nahrávání	89
3.6.4	Badatelova odpovědnost vůči společnosti	91
3.7	Závěrečné poznámky	94
4	JAZYKOVÁ VARIACE A SOCIÁLNÍ SVĚT: PROBLÉMY ANALÝZY A INTERPRETACE	95
4.1	Úvodem	95
4.2	Sociální kategorie a teorie změny	99
4.3	Sociální třída a sociolingvistický výzkum	101
4.3.1	Modely sociálních tříd	101
4.3.2	Jazykové trhy	103
4.3.3	Interpretace korelací mezi jazykem a sociální třídou	104
4.4	Pohlaví a gender	106
4.4.1	Úvod	106
4.4.2	Sociální třída a gender	107
4.4.3	Gender a jazyková variace: některé další otázky	109
4.5	Etnicita a rasa	113
4.5.1	Úvod	113
4.5.2	Jazyk, rasa a etnicita ve Spojených státech	115
4.5.3	Jazyk a etnicita v Severním Irsku	118
4.6	Závěrečné poznámky	120
5	SOCIÁLNÍ VZTAHY A SOCIÁLNÍ PRAXE	121
5.1	Úvodem	121
5.2	Pojem sociální síť	122
5.2.1	Sociální síť a společenství praxe	123
5.2.2	Sociální sítě a jazyková variace	124
5.2.3	Síťová struktura a jazykový posun v bilingvních společenstvích	128
5.2.4	Slabé síťové vazby a teorie jazykové změny	132
5.3	Nivelizace dialektů	134
5.4	Sociolingvistika mobility: Místo jako kulturní pojem	137
5.5	Závěrečné poznámky	138
6	ZKOUMÁNÍ FONOLOGICKÉ VARIACE	139
6.1	Úvod	139
6.2	Identifikace a výběr proměnných	141
6.2.1	Typy fonologických proměnných	141
6.2.2	Výběr a specifikace proměnných	142
6.2.3	Pilotní studie	144
6.3	Měření variace	146
6.3.1	Poslechové techniky	146
6.3.2	Přístrojové techniky	147
6.3.3	Zhodnocení technik měření	150
6.4	Lingvistická analýza fonologických proměnných	154

6.4.1	Určování rozsahu variace	154
6.4.2	Faktory, které ovlivňují variaci	156
6.5	Vztahy mezi variantami: Otázky interpretace	158
6.6	O kvantifikaci	163
6.6.1	Důležitost kvantifikace	163
6.6.2	Kolik potřebujeme výskytů?	165
6.6.3	Využití statistické analýzy	166
7	ZA HRANICEMI FONOLOGIE:	
	ANALÝZA A INTERPRETACE VARIACE NA VYŠŠÍCH ÚROVNÍCH	171
7.1	Úvodem	171
7.2	Otázky sběru dat	174
7.3	Gramatické proměnné a diachronní lingvistika	177
7.4	Syntaktická analýza a sociolingvistické proměnné	180
7.4.1	Příklady raných prací	180
7.4.2	Princip adekvátnosti a oblast variace	182
7.5	Sémantická ekvivalentnost a promluvový kontext	186
7.6	Variacionistická analýza a syntaktická teorie	190
7.7	Závěrečné poznámky	196
8	STYLOVÉ POSUNY A STŘÍDÁNÍ KÓDŮ	197
8.1	Úvodem	197
8.2	Styl jako reakce na situaci	199
8.2.1	Stylová variace jako funkce pozornosti věnované řeči	199
8.2.2	Styl jako zaměření na publikum	202
8.3	Styl jako iniciativa a strategie	205
8.4	Střídání kódů	208
8.4.1	Úvodem	208
8.4.2	„Alokační“ a „interakční“ paradigmaty	210
8.4.3	Jazyková volba a střídání kódů: tři případové studie	212
8.4.4	Bilingvní konverzace	215
8.5	Závěrečné poznámky	220
9	ZÁVĚR	221
	O INTERNÍCH A EXTERNÍCH KONTEXTECH VARIÁČNÍ SOCIOLINGVISTIKY	
	(DOSLOV K ČESKÉMU VYDÁNÍ)	225
	TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍČEK ČESKO-ANGLICKÝ	237
	TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍČEK ANGLICKO-ČESKÝ	239
	POZNÁMKA PŘEKLADATELE	243
	POUŽITÁ LITERATURA	247
	JMENNÝ A VĚCNÝ REJSTŘÍK	265